

Aluesuunnittelu / Henri Jutila

Ympäristöministeriö / Timo Turunen

VN/14828/2026

Lausunto valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Viitaten ympäristöministeriön 25.5.2026 julkaisemaan kuulutukseen, Uudenmaan liitto antaa lausunnon koskien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa.

Asian kuvaus

Ympäristöministeriö on käynnistänyt valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistuksen. Tarkistettavana on valtioneuvoston vuonna 2017 tekemä päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Tarkistus on rajattu ja koskee erityisesti energijärjestelmän muutokseen liittyviä kysymyksiä.

Uusiutuvan energian lisääntyminen ja sähköistyminen korostavat energijärjestelmän toimintavarmuuden merkitystä. Valmistelu perustuu valtioneuvoston kehysriihessä tehtyyn linjaukseen, jonka mukaan energijärjestelmän toimintavarmuutta vahvistetaan lisäämällä säätövoiman ja energian varastoinnin edellytyksiä tukevia velvoitteita valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin.

Tarkistukseen sovelletaan lakia viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista. Tarkistuksen vaikutuksia arvioidaan tekemällä ympäristöarviointi ja laatimalla ympäristöselostus.

Lausunto

Uudenmaan liitto esittää valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden rajatun tarkistuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta seuraavaa:

Uusien energiaratkaisujen aluetarpeet on tunnistettava konkreettisesti. Tarkistuksen valmistelussa on tuotettava selkeää tietopohjaa siitä, millaisia alueidenkäyttöllisiä edellytyksiä – kuten pinta-alavaatimuksia, turvaetäisyyksiä ja sijoittumisen reunaehdoja – säätövoima, vetyinfrastruktuuri ja suuren kokoluokan energiavarastot tosiasiallisesti vaativat. Konkreettinen ymmärrys teknologioiden tilantarpeista on välttämätöntä, jotta uusia tavoitteita voidaan edistää maakuntakaavoissa.

Ristiriidat olemassa olevien tavoitteiden kanssa on arvioitava.

Vaikka VAT-tarkistuksen teema on rajattu vain energiajärjestelmään, uudet tavoitteet eivät ohjaa alueidenkäyttöä tyhjiössä. Vaikutusten arvioinnissa on arvioitava miten uudet, uudistetut energiatavoitteet sovitetaan käytännössä yhteen ennalleen jäävien alueidenkäyttötavoitteiden, kuten luonnon monimuotoisuuden turvaamisen, maisema-arvojen ja muun yhdyskuntarakenteen kanssa.

Vaikutusten arviointiin vaaditaan selkeä alueellinen ulottuvuus.

Ympäristövaikutusten arvioinnin (SOVA) on sisällettävä kansallisen tason lisäksi vahva alueellinen tarkastelu. Energiamurroksen aluetarpeet, kantaverkon kapasiteetin asettamat reunaehdot sekä hankkeiden vaikutukset elinvoimaan eivät jakaudu Suomessa maantieteellisesti tasan. Arvioinnissa on tehtävä näkyväksi tavoitteiden vaikutukset ja toteuttamisedellytykset eri maakunnissa.

Uudenmaan liitto kiittää mahdollisuudesta esittää mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Olemme mielellämme mukana vuorovaikutuksessa ja asiantuntijakeskustelussa myös tarkistuksen valmistelun seuraavissa vaiheissa.

Mari Siivola
Aluesuunnittelujohtaja

Jakelu

kirjaamo.ym@gov.fi
Uudenmaan liitto / Kirjaamo

Tiedoksi

-